

STORTINGET

Innst. 45 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:266 S (2022–2023)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Grunde Almeland, Abid Raja, Ingvild Wettrhus Thorsvik og Sveinung Rotevatn om Oslofjorden og stans av forurensning fra spyling av fritidsbåter

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sørge for at det iverksettes tiltak for å sikre at de ansvarlige for båthavner blir gjort kjent med at de har en tiltaksplikt etter forurensningsloven § 7 andre ledd, og hva denne tiltaksplikten innebærer.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at utslipp av spylevann fra båthavnene i Oslofjorden reguleres gjennom enkelttillatelser med rensekrav frem til arbeidet med en eventuell forskrift er ferdigstilt. Stortinget ber også regjeringen vurdere om det er fornuftig at statsforvalterne får delegert myndighet til og ansvar for å regulere båthavnene i Oslofjorden gjennom enkelttillatelser.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, May Britt Lagesen, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal, lederen Marianne Sivertsen Næss, fra Høyre, Nikolai Astrup, Marianne Dobak Kvensjø, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Aleksander Øren Heen, Kenneth Engvoll Løland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Signe Bakke Sølberg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, er bekymret for tilstanden i Oslofjorden, og er opptatt av at det gjennomføres effektive tiltak. Én av mange utfordringer i Oslofjorden er forurensning, herunder forurensning fra spyling av fritidsbåter. Komiteen merker seg at Miljødirektoratet har foreslått å utrede om en lokal forskrift for større småbåthavner/opplagsplasser i Oslofjorden kan være hensiktsmessig.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen Solberg, utgått av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, la frem «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv» med flere viktige tiltak for å forbedre miljøtilstanden i Oslofjorden. Disse medlemmer viser til den nye byrådserklæringen i Oslo (Hammersborgerklæringen), der byrådet løfter frem kampen for en frisk Oslofjord som en hovedoppgave i årene fremover, og at det blant annet skal etable-

res et Oslofjordprosjekt som skal koordinere kommunens innsats og samarbeid med andre Oslofjordkommuner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser videre til at Miljødirektoratet har uttalt at regulering gjennom enkelttillatelser vil være tid- og ressurskrevende, og samtidig at det er behov for å gjennomføre flere tiltak for å begrense forurensning i Oslofjorden. Disse medlemmer viser til at funn gjort av konsulentfirmaet COWI viser at det er større utslippsmengder av tungmetaller og liknende enn først antatt. Disse medlemmer merker seg at Miljødirektoratet har foreslått å utrede en lokal forskrift for større småbåthavner/opplagsplasser i Oslofjorden, og mener dette bør følges opp.

Disse medlemmer fremmer med dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en lokal forskrift for større båttopplagsplasser i Oslofjorden med krav til betydelig reduserte utslipp fra spyling av fritidsbåter.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at Oslofjorden har nær 500 000 fritidsbåter, og at dette er en viktig rekreasjonsarena for mange mennesker. Bruken av fritidsbåter er et viktig grunnlag for friluftslivet på og rundt fjorden, men er også en utfordring med tanke på miljø og arealbruk.

Disse medlemmer påpeker at spyling fra vasking og vedlikehold av båter på opplagsplasser utgjør et alvorlig miljøproblem. Analyser gjort av spylevannet viser funn av tungmetaller og plastpolymerer i høye konsentrasjoner. Blant annet viser resultatet av analyser av flere båthavner i indre Oslofjord utslipp av tungmetaller og plastpolymerer som overskrider utslippskrav for skipsverft (Regulering av forurensning fra skipsverft M-487/2016). Disse medlemmer påpeker at også grunnen og massene i mange båthavner er svært forurenset.

Disse medlemmer understreker at spylevann og avfall fra vask av båtskrog er klassifisert som farlig avfall, og dermed skal håndteres etter forskrift om farlig avfall, så lenge utslippet overstiger én kilo.

Disse medlemmer viser til prinsippet om at forurenser skal betale. Båthavnene der opplagsplassene befinner seg er ansvarlige for forurensningen som foregår i Oslofjorden. Mange båthavner, særlig i Oslofjorden, drives profesjonelt med en daglig leder og et styre. Disse medlemmer har forståelse for at enkelte bekymrer seg for kostnaden ved krav om rensing av spylevannet eller avfallet fra båtvaske, men påpeker at aktører i bransjen mener dette kan gjøres til en rimelig kostnad per båt (400 kroner).

Disse medlemmer viser til at enkelte kommuner har gått foran for å få bukt med dette forurensningsproblemet. I Asker kommunes regelverk for båtvaske står følgende:

«Leietakere som har vinteropplag (utfører spyling/vask på land), skal ha egen spyleplass for båter med rensesystem for spylevann eller annen løsning for utslippsfri spyleplass. Rensesystemet skal rense spylevannet for mikroplast og helse- og miljøfarlige stoffer før det kan slippes ut i sjøen eller grunnen. Spylevann som inneholder helse- og miljøfarlige stoffer og andre forurensete masser fra spyling/skraping av skrog skal håndteres som miljøfarlig avfall. Leietaker skal ha forsvarlig håndtering av miljøfarlig avfall.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener det er et prekært behov for å stanse utslipp av urensset spylevann for å forhindre ytterligere forurensning og negativ påvirkning på miljøet. Disse medlemmer understreker at det finnes tilgjengelig renseteknologi som kan rense spylevannet og samle opp utslippet, og at det også finnes annen teknologi for å redusere eller fjerne slike utslipp. Kostnadene kan fordeles på alle båteteiere i en båthavn og belastes den enkelte båteteier.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det iverksettes tiltak for å sikre at de ansvarlige for båthavner blir gjort kjent med at de har en tiltaksplikt etter forurensningsloven § 7 andre ledd, og hva denne tiltaksplikten innebærer.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at utslipp av spylevann fra båthavnene i Oslofjorden reguleres gjennom enkelttillatelser med renskrav frem til arbeidet med en eventuell forskrift er ferdigstilt. Stortinget ber også regjeringen vurdere om det er fornuftig at statsforvalterne får delegert myndighet til og ansvar for å regulere båthavnene i Oslofjorden gjennom enkelttillatelser.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti påpeker at miljøtilstanden i Oslofjorden er i svært dårlig stand, og at det haster å innføre tiltak for å redde fjorden. Disse medlemmer mener arbeidet for å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden fra regjeringens side går altfor sakte, og etterlyser en raskere fremdrift for å følge opp de 63 tiltake-

ne regjeringen utgått av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti la frem i 2021 i «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv».

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at det iverksettes tiltak for å sikre at de ansvarlige for båthavner blir gjort kjent med at de har en tiltaksplikt etter forurensningsloven § 7 andre ledd, og hva denne tiltaksplikten innebærer.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede en lokal forskrift for større båttopplagsplasser i Oslofjorden med krav til betydelig reduserte utslipp fra spyling av fritidsbåter.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sørge for at utslipp av spylevann fra båthavnene i Oslofjorden reguleres gjen-

nom enkelttillatelser med rensekrav frem til arbeidet med en eventuell forskrift er ferdigstilt. Stortinget ber også regjeringen vurdere om det er fornuftig at statsforvalterne får delegert myndighet til og ansvar for å regulere båthavnene i Oslofjorden gjennom enkelttillatelser.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Framskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:266 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Grunde Almeland, Abid Raja, Ingvild Wetrhus Thorsvik og Sveinung Rotevatn om Oslofjorden og stans av forurensning fra spyling av fritidsbåter – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 14. november 2023

Marianne Sivertsen Næss

leder

Mani Hussaini

ordfører

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Statsråden

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget

Deres ref

Vår ref

Dato

23/5495-

6. oktober 2023

Representantforslag 266 S (2022-2023) om Oslofjorden og stans av forurensning fra spyling av fritidsbåter

Jeg viser til brev fra energi- og miljøkomiteen av 29. september 2023 vedlagt representantforslag 266 S (2022-2023), med forslag om regulering av forurensning fra spyling av fritidsbåter.

Forslagsstillerne viser til at båter på opplagsplasser spyles og vedlikeholdes med bruk av ulike typer bunnstoff, og at spylevannet inneholder en betydelig mengde avfall (organisk avfall og bunnstoffrester), som også kan inneholde/inneholder plastpolymere og tungmetaller.

Forslagsstillerne foreslår flere tiltak. For det første å sikre at de ansvarlige for båthavner blir gjort kjent med at de har en tiltaksplicht etter forurensningsloven § 7 andre ledd, og hva denne tiltaksplichten innebærer. For det andre at Stortinget ber regjeringen sørge for at utslipp av spylevann fra båthavnene i Oslofjorden reguleres gjennom enkelttillatelser med rensekrav frem til arbeidet med en eventuell forskrift er ferdigstilt.

I denne sammenhengen tas det også opp om statsforvalter bør få delegert myndighet til å regulere båthavnene i Oslofjorden gjennom enkelttillatelser.

Regjeringen er bekymret for tilstanden i Oslofjorden, og er opptatt av at det gjennomføres effektive tiltak. Når det gjelder småbåthavner er det trolig stor variasjon i utslippene fra opplagsplassene, og miljømyndighetene har ikke vurdert i hvilken grad forurensning fra konkrete opplagsplasser vil gi behov for regulering. Det er naturlig å vurdere hvor forurensningsmyndighet vil ligge i en slik sammenheng.

For å bringe mer klarhet i dette har Miljødirektoratet foreslått å utrede om en lokal forskrift for større småbåthavner/opplagsplasser i Oslofjorden kan være hensiktsmessig, gitt at Oslofjorden har dårlig miljøtilstand og høy tetthet av småbåter. I en slik utredning vil størrelse på utslipp og mulige tiltak være tema.

Det er derfor noe arbeid som gjenstår før det er grunnlag for å regulere småbåthavner og opplagsplasser.

Med hilsen

Espen Barth Eide

